

עיריית יבנה

תמליל

ישיבת ועדת כספים

מיום רביעי, י"ד באייר תשפ"ד, 22.05.2024

- הופק ע"י: בונוס פרוטוקולים בע"מ, טלפון: 03-5373237 -

www.bonuspro.net

תמליל מישיבת ועדת הכספים

מיום רביעי, י"ד באייר תשפ"ד, 22.05.2024

נוכחים:

1. מר ליאור כהן	- יו"ר הוועדה
2. גבי ענבל בועז	- חברת ועדה
3. מר יהודה דנינו	- חבר ועדה
4. גבי רוחה תורגימן	- חברת ועדה (מ"מ אלון רוזן)

חסרים:

5. מר שחר סימנה	- חבר ועדה
6. מר אלי מזוז	- חבר ועדה
7. מר מאיר דהן	- חבר ועדה
8. מר אלון רוזן	- חבר ועדה

משתתפים:

1. מר דוד שטרית	- מנכ"ל העירייה
2. מר אסף אפרים	- גזבר העירייה
3. מר אלון מררי	- רואה חשבון
4. גבי יעל יצחק פור	- מזכירת הוועדה

על סדר היום:

1.	דו"ח כספי מבוקר לשנת 2022.
2.	דוח כספי רבעון 4 שנת 2023.
3.	צו ארנונה לשנת 2024.
4.	צו ארנונה לשנת 2025.

אנחנו מתחילים. שלום לכולם. שמח לפתוח

ליאור כהן:

את ועדת כספים הראשונה בקדנציה הזאת.

ברוך אתה אדוני מלך העולם, בורא מיני מזונות.

דוד שטרית:

(מברכים)

ליאור כהן: הבאתי את המצות האלה להגיד שזכינו שוועדת כספים הראשונה יצאה בפסח שני. אנחנו ביי"ד באייר. פסח שני בחסידות, יש לו משמעות עצומה. פסח שני אנחנו צריכים להתחיל תמיד באיזשהו דבר תורה מעניין. פסח שני למעשה הוא יום מאוד חשוב בחסידות. ולמה קראו פסח שני? כי אחרי פסח ראשון שהם היו במדבר היו אנשים שבאו למשה ואמרו 'היינו טמאים לנפש אדם', זעקו, ו'אנחנו לא הצלחנו לעשות פסח ראשון'. אז משה הלך לקדוש ברוך הוא ואמר 'תקבע להם את הפסח השני'. עכשיו, נשאלת השאלה למה אין ראש השנה שני, אין יום כיפור שני, מכל המצוות שיש כל החגים, קבעו רק את פסח שיהיה פסח שני. הקדוש ברוך הוא בא ואמר: 'מה קרה כאן למעשה? אני קבעתי 612 מצוות. לא קבעתי, לא חשבתי בכלל על פסח שני. אתם באתם, יזמתם, צעקתם, היה אכפת לכם, אז אני על הצעקה שלכם בא ונותן עוד מצווה, נותן עוד חיוב בזכות זה'. עכשיו, אנחנו ברוך השם פה נמצאים בוועדת כספים כולם פה על חשבון הזמן הפרטי שלנו. ובעזרת השם, עצם העובדה שאנחנו באים ומנסים ואכפת לנו שהקדוש ברוך הוא יהיה בעזרנו גם באירוע הזה.

אני אתן איזו סקירה קצרה, תפקידי הוועדה ומהותה, כי זו פעם ראשונה. קצת עברתי על חומרים, ואז נעבור לאסוף ולאגון שידווחו. יש לנו על סדר היום גם את הדוחות מבוקרים של 2022, רבעון רביעי 2023, ואת צו הארנונה שנדון בזה.

אז ככה, ועדת הכספים, המטרה שלה היא לנווט את הרשות מבחינה כלכלית, ולשמש כגורם בולם ומבקר לפני אישור התקציב. בגדול המאסה המהותית שלנו זה התקציב, שעדיין כמובן עוד לא הציגו אותו. קיבלתי הארכה, בגלל כל המגבלות שהיו, ל-30.7 להציג את התקציב. בגישה שלי, ככל שנגיש את התקציב טיפה יותר מאוחר נהיה טיפה יותר מדויקים. אם נצליח להגיש לפני זה עוד יותר טוב. אבל אנחנו נהיה מדויקים, כי אנחנו יודעים מה עברנו.

עד מתי צריך להגיש?

רוחה תורג'מן:

ליאור כהן: עד ה-30.6. זו הארכה שקיבלו לפני שבועיים. הוועדה צריכה לבחון את ההקצאות השונות של משאבי הרשות, לאזן את ההתאמה בין צרכי הרשות לבין תקצובם. הפיקוח של הוועדה יעודד שמירת הקפדה על הנהלים. הוועדה צריכה לעודד חשיבה כלכלית בהחלטות הרשות ובפעולותיה. היא ועדה מייעצת, כמו שאמרנו. הוועדה תייעץ למועצה בכל ענייני הכספים של הרשות. זה תפקיד שמהווה כר נרחב לפעילות שלה. ומפה החשיבות של הוועדה. בסופו של דבר, כל הרשות, כל מה שאנחנו נמצאים, מתבסס על התקציב. כל השירות שנותנים לתושבים מתבסס על התקציב. ההכנסות, ההוצאות. אם לא יהיו לנו הכנסות לא נוכל לעשות הוצאות. ואם יהיו יותר מדי הוצאות ומעט הכנסות זה

גם בעייתי. וגם לכיוון השני. אנחנו צריכים לראות שמאוזנים בסך הכל. יותר הכנסות זה יותר, כי אתה יכול לתת יותר שירות. לזה אני מתכוון. אתה יכול להרחיב את השירות לתושב.

דובר: צריך למצוא איך לא לבזבז.

ליאור כהן: אלו הצרות הטובות.

אסף אפרים: להגשים חלומות.

ליאור כהן: בדיוק. להגשים חלומות ולתת את השירות. צודק לגמרי. לוועדה אין סמכות פורמאלית לאשר תקציבים, לדחות אותם או לערוך בהם שינויים. הנקודות האלה הם סמכויות של המועצה בלבד. על הוועדה מוטלת החובה לדון ולברר היבט את כל העניינים הכספיים של הרשות. על כל ראש רשות להציג תחילה בפני ועדת הכספים את הצעת התקציב, שזה יהיה בוועדה הבאה שאנחנו נשב. ובמקרה הצורך את תקציב המילואים, אם יהיה. ורק אחר כך להציג, בצירוף הערות ועדת הכספים, לדיון ולאישור של מועצת העירייה. וזו למעשה המהות של הוועדה הזו. עכשיו, בתור התחלה היינו רוצה גם שנקבע קוורום ואת זמן ההמתנה לכל וועדה, כדי שאנחנו נדע גם לוועדות הבאות, כדי שלא נתעכב. בגדול, לשון החוק הסטנדרטית מדברת על המתנה של חצי שעה לקוורום. אני ממליץ לצמצם את זה לרבע שעה שלא נצטרך לחכות חצי שעה כל פעם. ושהקוורום יהיה מרבית. יודעים מראש.

דוד שטרית: לא, לכל קוורום,

ליאור כהן: לכל קוורום. אה, בכל קוורום בלי להמתין. בכל קוורום של רוב חברי המליאה,

אסף אפרים: במידה ויש יו"ר. יו"ר חייב להיות.

רוחה תורג'מן: זה חייב להיות במספר אי זוגי, כן, ודאי.

ליאור כהן: זה שלושה.

רוחה תורג'מן: איך ארבעה?

אסף אפרים: אז לתקציב כמה צריך?

ליאור כהן: ... אין הצבעות.

אסף אפרים: בגלל שזו ועדה לפני, אז גם אם יהיו שניים שיחליטו פה, במליאה,

רוחה תורג'מן: נצטרך לאשר את זה.

אסף אפרים: בדיוק.

בסדר. אז שהשם יהיה בעזרנו ושיהיה לנו

ליאור כהן:

בהצלחה. בכבוד.

אלון מררי: שמי אלון, אני רואה חשבון שעובד עם רשויות מקומיות. זו ההתמחות שלי. אני מלווה את העירייה. אני אתן סקירה על הדוחות הכספיים של העירייה לשנת 2022. דוח אשר הגיע לעירייה בסוף 2023, בדיוק לתוך מערכת הבחירות. אבל לפני הדוחות הכספיים, ניתן רגע קצת מושגי יסוד.

יש דוח מבוקר, שהמבקר הוא משרד הפנים. משרד הפנים, בניגוד לעסק פרטי שבחר לעצמו את רואה החשבון, ברשות מקומית הבוחן הוא משרד הפנים. זאת אומרת רואה החשבון, שזה לא אני, רואה חשבון חיצוני אחר, שהוא הפקיד של משרד הפנים, הוא בא ובודק את ספרי החשבונות ועושה בדיקות נוספות.

יש מושג שנקרא רואה חשבון לעיריות. יש דבר כזה. רואה חשבון לעיריות זה בעצם הגורם שמוציא הנחיות חשבונאיות, לגבי הצגת דוחות כספיים, לגבי כללים חשבונאיים. כללי החשבונאות ... כללים חשבונאיים שאתם מכירים מעסקים פרטיים. ואחר כך אנחנו נראה את זה בדוחות הכספיים. יש רשות מקומית ארבעה דוחות רבעוניים, ודוח מבוקר אחד. זה בתור פתיחה.

1. דו"ח כספי מבוקר לשנת 2022.

אלון מררי: נסתכל רגע אחד על הדוחות של 2022. וברשותכם, אני חושב שאני אתעסק רק עם הדברים שהם בעיני חושבים. קודם כל דוח כספי אין בו רכוש קבוע. זאת אומרת אם בעסק יש בניינים והשקעות ברכוש ובציוד, והם חלק מהמאזן, ברשות מקומית זה לא קיים. מצד שני גם אין התחייבויות פנסיוניות. זאת אומרת ההתחייבות האקטוארית שיש לרשות מקומית עם העובדים שלה הם לא חלק מהדוחות הכספיים. אי אפשר לדעת מרשות מקומית כמה התחייבות יש. בעבר כשהיתה פנסיה תקציבית זה היה הרבה מאוד כסף. זה עדיין הרבה כסף, רק שזה מידע שלא קיים בתוך הדוחות הכספיים. גם הלוואות של רשות מקומית הם מחוץ למאזן. יש מידע, אבל הוא לא חלק מהתחייבויות כתוצאה מהכללים החשבונאיים.

הגירעון הנצטבר של העירייה, שזה בעצם גירעון שמלווה את העירייה משנים אחורה, בתחילת השנה הסתכם בכ-17 מיליון שקל. שנת 2022 הסתיימה בעודף של 3 מיליון. הגירעון ירד ל-14 מיליון שקל. 14 מיליון שקל מתוך 500 מיליון שקל תקציב, זה כסף לא רוצה להגיד קטן, אבל זה לא משמעותי. זה פחות מ-3%, זה בסדר גמור. יש כסף שהוא מיועד לכספי פיתוח, שתיכף אני אעבור עליו. הסכום בסוף 2023 153 מיליון שקל. סכום שהושקע בתאגיד העירוני של מי יבנה,

ליאור כהן: זה בתב"ר.

אלון מררי: גם בתב"רים וגם בקרן לעבודות פיתוח. אחרי זה נראה את זה. זה סכום שבעצם מייצג בעיקר את העברת הרכוש שבוצעה למי יבנה.

דוד שטרית: כל הנכסים שהיו בעיריית יבנה כשקם התאגיד, מכוני השאיבה, הצנרת, הכל, בא לתאגיד. כהלוואת בעלים. זאת אומרת הם אמורים להחזיר את זה עם השנים. החזירו חלק.

אלון מררי: 10 מיליון שקל קרנות מתוקצבות, זה בעצם בעיקר קרן פנסיה. מתישהו בשנת 2003 לדעתי, בתוכנית הכלכלית שהיתה, לראשונה נקבע שעובדים בפנסיה תקציבית יפרישו לעצמם חלק מהפנסיה התקציבית. בהתחלה זה היה 1%, אחרי זה עלה ל-2%. הסכום הזה הלך ונצטבר. מסתכם בכ-10,300,000 שקל בסוף 2022. למעלה אנחנו רואים את הרכוש השוטף. הרכוש השוטף מה הוא? תיכף אנחנו נראה. אז קודם כל יש לנו 66 מיליון שקל בחשבונות הבנקים. זה איזשהו סכום שמצטרף לתוך הדוחות לראשונה. אתם רואים שהוא לא היה ב-2021. הוא מופיע בשני צידי הדוח, זה בעצם יתרות שיש בבתי הספר. כ-7 מיליון שקל חובות של משרדי הממשלה, כאשר עיקר הסכום זה משרד החינוך, מן הסתם עומד על החייב הגדול. אלה בעצם הנכסים השוטפים -

יהודה דנינו: איך נוצרה יתרה לבתי הספר של 2.5 מיליון? משרד החינוך? כספי הרשות?

אלון מררי: כספי הורים,

יהודה דנינו: הורים שילמו ובעצם בתי הספר לא עשו עם זה כלום במובן מסוים? או עשו -

אלון מררי: 31.12 זה תאריך שהמציאו אותו רואי חשבון וכמרים. אין לו שום משמעות בחיים של בית ספר. (מדברים ביחד)

ליאור כהן: כמו דוחות של אקדמיה, זה מספטמבר עד ספטמבר. באוניברסיטאות ובאקדמיות זה מספטמבר עד ספטמבר.

רוחה תורג'מן: לא, אבל זה קצת מוזר כספי הורים. אני רק רוצה להבין את זה, כי כספי הורים בדרך כלל לא נכנסים לחשבונות של בית הספר. לפחות לא בתיכונים. בתיכונים זה כרגע יוצר קרע חיצוני בכלל, אם זה כספים של מגמות מיוחדות וכן הלאה. אין כספי הורים היום בבית הספר.

אלון מררי: יש ... בבית ספר. יש שני חשבונות. יש חשבון אחד שהוא כסף,

רוחה תורג'מן: לא, משרד החינוך הוציא את זה. זה כבר אסור לנו.

אלון מררי: יש חשבון אחד שהוא חשבון מוסדי. שזה העירייה והיום גם מקבלים ממשרד החינוך. יש חשבון עבור כספי הורים, מה זאת אומרת? הורה משלם עבור כל מיני פעילויות שהוא מקבל מבית הספר. ובית הספר בעצם הוא הנאמן ששומר על הכספים.

רוחה תורג'מן: ברור, זה משהו אחר. אבל יש כספי הורים ויש כספי הורים. זה לא נחשב כספי הורים. זה חלק מתשלומי החובה שאנחנו משלמים על תשלומי הרשות.

אלון מררי: לא, לא, לא. תשלומי חובה משלמים אותם ברשות המקומית, לדעתי. והסכומים שמשלמים ההורים זה עבור שירותים. קוראים לזה תל"ן.

רוחה תורג'מן: תל"ן, כן.

דובר:

לא, הגפ"ן,

רוחה תורג'מן:

גפ"ן זה משהו אחר. זו יחידה עצמאית.

יהודה דנינו:

אם אני מבין מדברך, זאת אומרת היתרה פה זה בגלל שבעצם הדוח מעיד רק על דצמבר. אבל לצורך העניין, בספטמבר 2023 ודאי שהם יגיעו (מדברים ביחד)

אלון מררי:

בסוף שנת הלימודים הם אמורים בעצם לאפס את היתרה. ואם יש שם יתרה, נדמה לי מעל 100 שקל, הם אמורים להחזיר את הכסף.

רוחה תורג'מן:

נכון. הם מחזירים את הכספים להורים.

אסף אפרים:

או לקבל אישור לשימוש.

רוחה תורג'מן:

או שההורים תורמים. הם צריכים לחתום על הצהרה שהם תרמו את הכסף.

ליאור כהן:

בגדול זה חשבונות שהם חשבונות של העירייה. ומורשה החתימה בחשבונות האלה זה מנהלת בית הספר יחד עם נציג הורים. אז הם שולטים במה שנעשה בחשבון הזה, ולפי ... של תשלומי הורים. עד סוף שנה אמורים לסיים את כל היתרה. אם לא, לקבל החלטה עם הנהגת הורים או לחלופין להחזיר להורים כסף.

יהודה דנינו:

אלון, ומה היה דחוף למשרד הפנים להכניס את זה לספר התקציב? או לדוח המבוקר?

דוד שטרית:

לא, זה קיים. אז הוא רושם את מה שקיים.

אלון מררי:

הישיבה הזאת מוקלטת, אז אני משתדל להתנסח בעדינות. המצאה שאין לה שום, סתם בזבוז זמן. טוב, בואו נמשיך הלאה.

ליאור כהן:

שר הפנים שלנו, אז קצת -

אלון מררי:

רואה חשבון אלופים בלסבך את החיים שלא לצורך. נרד למטה. נעבור לצד ההתחייבויות. ראינו את הרכוש של העירייה. את הרכוש השוטף. לא ראינו את הרכוש הקבוע. היה שם כסף בבנקים, על ידי משרדי הממשלה. השקעה בתאגידים. גירעון. לא היה שם רכוש קבוע. אני מעריך, לא יודע להעריך בכסף, אבל הרכוש של עיריית יבנה זה מיליונים, מאות מיליונים או למעלה מזה. לא קיים לו אזכור בדוח הכספי. ה-153 אלף שקל שראינו למעלה הם נגד כספים של פיתוח שיש בעירייה. קרן לעבודות פיתוח, שאני תיכף אסביר מה זה, ועודפים זמניים בתב"רים.

הקרן לעבודות פיתוח זה בעצם השלב הראשון. נכנס כסף עבור פיתוח. הוא הולך לקרן לעבודות פיתוח. אחר כך העירייה מחליטה מה לעשות איתו. עד שהיא לא מחליטה העירייה, הכסף הזה נמצא בתוך חשבון, באיזה מחסנית כזאת שנקראת הקרן לעבודות פיתוח. זה כסף שאמור לשרת את הפיתוח בלבד. נכנסים אליו היטלים ונכנסים אליו מקורות נוספים. ויוצאים ממנו כספים לטובת תב"רים. הכספים יוצאים רק כשהעירייה מחליטה על זה. 153 מיליון שקל זו היתרה וראינו שבצד ההשקעה ראינו את הכסף הזה. זאת אומרת זו לא רק יתרה על הנייר, אלא זה ממש כסף שמחכה אך ורק למטרות הפיתוח של העירייה. את ה-10 מיליון שקל של קרן הפנסיה ראינו. זאת אומרת הם מופיעים בשני הצדדים. וגם את הסכום הזה ראינו. זאת אומרת מה יש לעירייה מבחינת רכוש? יש לה 150 מיליון שקל כנגד פיתוח. יש לה 10 מיליון שקל, שזה מקטע מהותי וצברה את זה בצד לתשלום הפנסיה. ויש לה כסף שהיא השקיעה בתאגיד שנקרא מי יבנה. ויש לה התחייבויות לגופים חיצוניים, שתיכף נראה מה זה, כ-90 מיליון שקל. 85 מיליון שקל כנגד ההוצאות מתוקצבות שטרם שולמו. 86 מיליון שקל. הוצאות מתוקצבות שטרם שולמו זה בעצם כל ההתחייבויות לקבלנים, חוזים, עובדים, מוסדות שכר, כל ההתחייבויות העירוניות.

רוחה תורג'מן: אז זה סוג של הזמנות חתומות, שאנחנו מחויבים לשלם?

אלון מררי: לא, הזמנה זה עדיין לא התחייבות. הזמנה זה כוונה לבצע. ספקים שעשו עבודה, הגישו חשבונית ונרשמה התחייבות לטובתם. משכורות של דצמבר, קופות של עובדים של דצמבר. כל אלה בעצם עומדים תחת הקבוצה שנקראת 'הוצאות מתוקצבות שטרם שולמו'. מעבר לזה, הנה ה-2.5 מיליון שקל שראינו אותם שם, הם מופיעים גם פה. זה בעצם רק הצגה אינפורמטיבית. למה כל כך היה חשוב אני לא יודע. 75 שנה זה עבד בלי זה, ופתאום מצאו שזה כל כך נחוץ. ויש איזשהו סכום של כמיליון שקלים שזה תקבולים לא מתוקצבים. שזה אומר שכסף שקיבלה העירייה ועדיין לא הגיע הזמן להכניס אותו להכנסות. לדוגמה, אנשים ששילמו את הארנונה, חלק של שנת 2023 כבר ב-2022. אז הכסף הזה יעבור להכנסות של 2023 ב-2023. וב-31.12 הוא מחכה. זו תמצית הדוח הכספי.

בואו נרד למטה, נעבור לתקציב הרגיל. התקציב הרגיל בעצם מבטא את ההתנהלות השוטפת, היומיומית, שיש לעירייה עבור כל הנושאים שהיא מטפלת בהם, שהם לא פיתוח. 12 חודשים, זה מה שמייצג. בואו נרד למטה. התקציב של עיריית יבנה בשנת 2022 מסתכם ב-425 מיליון שקלים. משני הצדדים אנחנו רואים את אותו הסכום. אנחנו גם ראינו שהיה לנו עודף. 453 הכנסות לעומת 450 הוצאות. 3 מיליון שקל עודף. תעלה רגע למעלה. יש לנו כסף שהוא בעיריית יבנה ארנונה. והארנונה הסתכמה ב-245 מיליון שקל. זאת אומרת כמחצית ההכנסות הן כספי ארנונה שיש לעירייה. אני אגע בסכומים הגדולים. יש לנו בעצם משפחות. יש לנו שירותים מקומיים. שירותים מקומיים זה שירותים מוניציפאליים שניתנים בעיר. בעיקר שירותי תברואה, שמירה, הנדסה, אלה התקבולים מהם. 19 מיליון שקל. העלויות שלהם כמעט 100 מיליון שקל. זאת אומרת העירייה, מתוך הארנונה, מאזנת כ-80 מיליון שקל בין ההוצאות לבין ההכנסות, לטובת אותם שירותים מוניציפאליים שניתנים בעיר.

רוחה תורג'מן: אנחנו יודעים מה ההתפלגות בהכנסה של הארנונה מעסקים ומתושבים?

אלון מררי: כן. אנחנו יכולים לדעת, כן. תיכף נגיע לזה. בואו נרד למטה. שירותים

ממלכתיים. שירותים ממלכתיים זה שירותים שהממלכה ביקשה 'אתם תעשו, אני אממן'. עם השנים 'אתם תעשו משאר, אני אממן לא מי יודע מה'. למרות שבעיריית יבנה דווקא הפרמטרים הם בסדר גמור. העלות של השירותים 263 מיליון שקל. וההכנסות 176. המפתח המקובל לגבי חינוך ורווחה הוא בערך 25-75 ואני חושב שבסך הכל העירייה עומדת במקום בסדר. רווחה אולי קצת המימון יותר גבוה, אבל אין שליטה על הדבר הזה. שירותי תרבות, עלותם 23 מיליון שקל, לעומת 3 מיליון שקל הכנסות. זאת אומרת יש פה מימון די מאסיבי שנותנת העירייה. עוד למטה. מים זה כבר היסטוריה, זה עבר לתאגיד.

תשלומים לא רגילים. מה זה תשלומים לא רגילים? 50 מיליון שקל. מה לא רגיל בדבר שחוזר על עצמו כל שנה? בואו נרד למטה -

רוחה תורג'מן: לא, אבל מה זה אומר? מה זה תשלומים -

אלון מררי: בביאורים יש פירוט לזה. למטה למטה. אני אגיד באיזה עמוד אז זה יהיה יותר קל. נלך לעמוד 17. תשלומים לא רגילים. תשלומים לא רגילים זה ככה. הנחות בארנונה, 22 מיליון שקל. תשלומי פנסיה שמשלמת, אגב, ההנחות בארנונה נרשמות בשני צידי הדוח. ככה הכללים החשבונאיים. זאת אומרת אדם קיבל חיוב של 1,000 שקלים, ונניח שנתנו לו הנחה של 20%, אז הוא משלם 800 שקלים, ועוד 200 שקל יירשמו בצד ההוצאות כהוצאה ובצד ההכנסות כהכנסה. תשלומי הפנסיה מייצגים את עלות הפנסיה התקציבית. עלות הפנסיה התקציבית הכוונה לעובדים שעבדו בעבר בעירייה והם מקבלים מתוך קופת העירייה את תשלומי הפנסיה שלהם. היום זה כבר מושג שלא שייך.

דוד שטרית: יש עדיין גמלאים שמקבלים כסף.

אלון מררי: כן, כן. היום יותר מצטרפים לסיפור הזה. כל העובדים, זה צובר.

דוד שטרית: 1999-2000.

אלון מררי: כן, נכון. עד שם אפשר היה להצטרף וזה נגמר. ויש עוד איזשהו סכום של 4 מיליון שקל שעבר לקרנות של העירייה. זאת אומרת שזה איזשהו חיסכון של העירייה, שבתוך 2022 הצליחה להעביר 4 מיליון שקל, שהם משרתים אותה בשנים הבאות. אז זה לגבי הרכב התקציב הרגיל. ראינו 450 מיליון שקל הכנסות והוצאות. ראינו זום, אפילו ראינו עודף קטן שעבר לקרן לעבודות פיתוח.

תרד למטה, בעמוד 7. תב"רים. תב"רים, תקציב בלתי רגיל. אם תקציב רגיל הוא רגיל, פה יש פעולות לא רגילות, שהן יכולות להתגלגל יותר מאשר 12 חודשים. אפשר להתחיל פרויקט של בניית בית ספר, יכול להיות שזה ייקח שלוש שנים. אבל תב"ר הוא תמיד מאוון. זאת אומרת צד ההוצאות שווה לצד ההכנסות. תשבור את הראש מאיפה להביא את הכסף, אם חסר לך. ואם נשאר לך עודף אתה מעביר אותו לקרן לעבודות פיתוח, כדי שהוא ישרת את התב"רים בעתיד. בשנת 2022 וגם בשנת 2021, הגירעון הוא גירעון זמני. כי אמרנו שתב"ר חייב להיות מאוון. אז בשנת 2022 התקבולים בתב"רים, 130 מיליון שקל, או התשלומים 150 מיליון שקל, מאיפה מימנו את הגירעון הזה? אז תיכף נרד קצת למטה ונראה מאיפה. עיקר הכסף הוא השתתפות הממשלה. מתוך 130 מיליון שקל, 120 מיליון שקל כספים שהתקבלו מהמדינה.

בשנה זו דווקא אחרת אנחנו רואים. חצי-חצי. 67 לעומת 170 מיליון שקל. רד למטה. בתחילת שנת הכספים, תחילת שנת 2022 היו בתב"רים יתרות נטו. זה אומר כסף שחיכה לעבודות, שהסכום היה 71 מיליון שקל. ובעצם ה-18 מיליון שקל ירדו מה-70 מיליון שקל. ונשאר בסוף שנת 2022 52 מיליון שקל עודף זמני בתב"רים. זאת אומרת שבעיריית יבנה אין גירעון. עירייה שאין לה מקורות של היטל השבחה יש גירעון בתב"רים. כשיש גירעון בתב"רים זה אומר שיש מצוקת מזומנים. עיריית יבנה הפוך. הכספים של הפיתוח נכנסים מהיטלים. ובעצם הם עוזרים לתזרים המזומנים של העירייה. סוף שנת 2022 יש לנו שני סוגים של פרויקטים. תב"רים שקיבלו כסף מראש ועדיין לא ביצעו אותם, זה בתהליך, 76 מיליון שקל. ותב"רים שביצעו עבודות ומחכים למימון, 24 מיליון שקל. הנטו בין השניים זה 52 מיליון שקל. זה לגבי תב"רים.

בואו נרד רגע אחד לקרן לעבודות פיתוח, שנמצאת בעמוד 18. הקרן לעבודות פיתוח, אמרתי שזו איזו מחסנית של כספים ששייכים לפיתוח. והם מוצאים או מועברים לפיתוח, בעיקר לפיתוח, רק אחרי שיש החלטת מועצה. אנחנו רואים ככה: בשנת 2022, ב-1.1, היו 42 מיליון שקל בקופה. ובסוף 2022 יש 101 מיליון שקל בקופה. זאת אומרת הקרן לעבודות פיתוח גדלה באופן משמעותי בשנת 2022. מאיפה היא קיבלה כסף? התקבולים הסתכמו ב-61 מיליון שקל. 61 מיליון שקל, בעיקר היטלי השבחה שנכנסו לקרנות הפיתוח. ביוב 9 מיליון שקל. היטל ניקוז כ-2 מיליון שקל. עוד היטל השבחה שזה 8 מיליון שקל. אלה כספי הפיתוח שנכנסו בשנת הכספים. 4 מיליון שקל האלה פגשנו אותם בתשלומים הלא רגילים. זאת אומרת התקציב העביר לקרן לעבודות פיתוח 4 מיליון שקל.

יהודה דנינו: למה היה צריך להעביר, אגב?

אלון מררי: לא היה צורך להעביר. אבל העבירו כדי לאזן בין ההכנסות ובין ההוצאות. הכנסות מהשקעות, בעצם אנחנו ניזכר רק שבשנת 2022 היו הפסדים. הפסדי מימון. זאת אומרת כספים שהחזרת בבנק או בבתי השקעות, אפילו בהשקעות סולידיות, אג"חים, הפסידו כסף.

ליאור כהן: תיקים מנוהלים?

דוד שטרית: כן, יש ועדת השקעות.

ליאור כהן: מי מנהל את התיקים היום?

אלון מררי: אסף?

אסף אפרים: אפסילון, מיטב, אלפי בנדק, איילון, סליחה, מיטב לא נכנסו. והראל. יש את מגדל ומיטב שעומדים בקנה. ברגע ששני בתי השקעות לא יצליחו להשיג את זה, אנחנו מחליפים. כדי ליצור איזושהי תחרות. זה להיות על הביצוע, כן. כרגע... אותם השנה.

ליאור כהן: ואחת לכמה זמן עושים ועדת השקעות?

אסף אפרים: כל רבעון.

לגבי צד ההוצאות בקרן לעבודות פיתוח,

אלון מררי:

זו ועדה פנימית. זו לא ועדה -

אסף אפרים:

אלון מררי: לא היו כמעט הוצאות. סכום שעבר לתב"רים מהווה בסך הכל 1,100,000 שקל. עוד איזושהו סכום בצורת החזר הלוואות ולכן ה-40 מיליון שקל שהיו בתחילת השנה ועוד ה-60 מיליון, עוד 2 מיליון שקל מראים את היתרה של 101 מיליון שקל. השורה הראשונה אגב היא המספרים של שנת 2021. ואז אפשר לראות שדווקא בשנת 2021 הרבה מאוד כסף עבר לתב"רים. 51 מיליון לעומת מיליון. ראינו את זה קודם בתקבולים. אז זה לגבי הקרן לעבודות פיתוח. ודיברנו על התקציב הרגיל. ודיברנו על המאזן.

בואו נלך רגע אחד רק למלוות, שנייה אחת, בשביל שנראה, זה עמוד 30. כל ההלוואות של עיריית יבנה מסתכמות, הלוואות בנקאיות שלקחה העירייה, מסתכמות ב-4.4 מיליון שקל. זה בתוך 500 מיליון שקל זה בעצם אפילו לא 1%. זאת אומרת לעירייה אין הלוואות. ועיריות שלוקחות הלוואות, זה מכביד על התקציב הרגיל. כי הלוואות צריך להחזיר. אז עיריית יבנה השכילה להתנהל שלא בדרך של לקיחת הלוואות. ולכן היא גם לא צריכה להחזיר הלוואות. בואו נלך אחורה לדף הקודם.

ליאור כהן: אין הכנסות ממערכות סולאריות? אז למה זה -

אלון מררי: לא, לא. זו עמודה,

ליאור כהן: אבל יש מערכות סולאריות.

אלון מררי: כן, אבל לא לקחנו הלוואות.

ליאור כהן: אה, רק המלוות.

אלון מררי: תלך שנייה למעלה. פה אנחנו רואים את היתרות של הארנונה שחייבים לגבייה. נתעלם רגע מהמים, שזה עניין אחר. בתחילת השנה היו חייבים לעירייה 59 מיליון שקל. אלה חובות במירכאות, או בלי מירכאות, חובות טובים. יש חובות מסופקים, שהם חובות בבעיה לגבות אותם. אבל החובות הטובים הסתכמו ב-59 מיליון -

רוחה תורג'מן: מה זה אומר חובות טובים אבל?

אלון מררי: חובות שאפשר לגבות אותם.

ליאור כהן: מה החובות האלה?

אלון מררי: סליחה?

ליאור כהן: מה הניתוח של החובות האלה? ממה זה? ארנונה?

אלון מררי:	אסף.
דוד שטרית: בעיקר ארנונה,	
אלון מררי: לא, זה ארנונה. הוא שואל, התפלגות הפרטיים לבין העסקים.	
יהודה דנינו: אתה אומר שזה חובות שאפשר לגבות אותם.	
אסף אפרים: אני יכול להגיד לך שהגבייה היא 94%, שהרוב זה גבייה שמסתכמת, גם בפילוג היא אותו פילוג. זאת אומרת יש 94% גבייה גם בעסקים וגם כביכול במגורים.	
יהודה דנינו: אבל זה נוצר כחוב ארנונה.	
אלון מררי: עיקר החוב הוא לא מפרטיים.	
אסף אפרים: לא פרטיים. זה עסקים ישירים שסגרו את עצמם,	
אלון מררי: אם חובות ארנונה בסוף השנה מסתכמים ב-63 מיליון שקל, 20 מיליון שקל זה ממגורים, ו-45 מיליון שקל מעסקים.	
יהודה דנינו: למה אתה קורא לזה חוב שאפשר לגבות אותו?	
אלון מררי: כי הוא נמצא בתוך מערכת הגבייה ולא הוכרז כחוב מסופק. מה זה חוב מסופק? חוב מסופק זה אומר 'תשמע, המפעל הזה פשט את הרגל. אתה יכול להגיד שהוא חייב לך 2 מיליון שקל, אבל אין מאיפה להוציא אתה כסף'.	
ליאור כהן: אגב, גם רשות מקומית, ... חוב מסופק, כי בשלב מסוים מישהו ימכור את הנכס. אז אתה גובה את החוב.	
אלון מררי: אז זה כשיש נכס. כשאין נכס,	
דוד שטרית: היתה פעם הצעה למכור את החובות האלה. ...	
רוחה תורג'מן: אם פשט את הרגל, לא בעל הנכס חייב את הארנונה. אלא השוכר.	
ליאור כהן: הנכס חייב ארנונה. מתגלגל אליו. אם הוא שוכר -	
רוחה תורג'מן: בעל הנכס? מה פתאום.	
אלון מררי: אני בעל דירה. אני השכרתי לך את הבית. ברגע שדיווחתי למחלקת הגבייה שאתה השוכר, אני יצאתי מהמשחק. אתה עכשיו חייב לי את הארנונה. תעזוב את הדירה ותשאייר חוב, החוב הזה ירוץ אחר כך על השם שלך. אני בעל הנכס, אני מקבל את חזקתי בנכס בלי חוב.	

כשאתה תרצה למכור את הנכס, העירייה

ליאור כהן:

תגיד לך לשלם את החוב.

אלון מררי: לא, לא. אם אני ידעתי לסדר -

ליאור כהן: ראיתי מקרים כאלה לא אחד ולא שניים.

אלון מררי: אם אני ידעתי לסדר את העברת הארנונה על שם השוכר, כמו שצריך,

רוחה תורג'מן: זה לא נשאר על שמך.

ליאור כהן: העבירו את הארנונה ולא פעם, ראיתי המון מקרים כאלה, העבירו את

הארנונה על שם השוכר. ברגע שלא שילם את הארנונה והוא בא למכור את הנכס, העירייה שמה לו את החוב, גם שלו.

אסף אפרים: לא, אסור לעשות את זה. עושים את זה, אסור לעשות את זה. מה שכן,

אפשר לתבוע אותו כצד ג'. כי בחוזה, בדרך כלל בחוזים כתוב שעל השוכר לשלם את כל תשלומי המיסים והארנונה. במידה ואתה לא גבית כבעל הבית, אני יכול לתבוע אותך כצד ג'. לא תמיד זה עובד. לא כל שופט אוהב את זה.

אלון מררי: הסייג היחידי שיש להצבה של חוב שלא לשוכר אלא לבעל הנכס, זה אם

חוזה ההשכרה היה קצר משנה. זה המקרה היחידי שאפשר להעביר לבעל הנכס, אתה תשבור את הראש.

אסף אפרים: במקרה כזה בכלל לא רושמים את זה. לא מעבירים.

אלון מררי: בכל מקרה, חוב מסופק זה חוב שבדרך כלל אין נכס. לפעמים גם לחיוב

אין איך לממש. אז אתה יכול להגיד שהוא חייב לך, אבל אין לו כסף. אין לו כסף, עשית צווי אכיפה, לא הצלחת להוציא כלום.

אסף אפרים: ואז אתה עושה אכיפה של כינוס נכסים.

אלון מררי: אז חובות "טובים" במירכאות, או בלי מירכאות, יש לנו כ-54 מיליון

שקל. בתחילת השנה היה 59 מיליון שקל. החוב הזה צבר ריבית והצמדה, וגם הצלחתי לגבות 9 מיליון מתוכו. אבל לא הצלחתי לגבות 53 מיליון שקל, שהם חובות בעצם של שנת 2021, 2020, תקופה -

ליאור כהן: מצטברת.

אלון מררי: חיובי ארנונה של עירייה נטו, נטו זה אחרי הנחות, מסתכמים ב-222

מיליון שקל. ההנחות היו כ-10% מהחיובים, סדר גודל. 9%. מתוך ה-222 הצלחתי לגבות 211 מיליון שקלים. 11 מיליון שקל, כ-5% לא הצלחתי לגבות. והם עוברים ליתרות של שנת 2023. חובות ארנונה לסוף השנה הסתכמו ב-65 מיליון שקל. 53 מיליון היו חובות ישנים. 12 מיליון שקל הם חובות טריים, שכנראה

יבואו בשנת 2023.

- רוחה תורג'מן:** ואז זה יתקזז משם.
- אלון מררי:** אבל אנחנו רואים שהחובות ...
- ליאור כהן:** בעיקר בגלל הריביות.
- אלון מררי:** אחוזי הגבייה של יבנה גבוהים. 95% זה אחוז מאוד מאוד גבוה לעירייה. זה לא עניין של מה בכך. אני רק אגיד שאחד, חקיקה שקבעה כנסת ישראל, שרשות מקומית מחויבת לגבות לפחות 83%, אחרת יש כל מיני סנקציות. הפער בין 95%-83%, אנחנו נמצאים בהחלט במקום טוב. גם תשימו לב שזה אחוז יציב. אחוזי הגבייה ביבנה הם אחוזים גבוהים. הגבייה מפיגורים היא קשה. וככל שהחייב ותיק יותר, ישן יותר, הגבייה עוד יותר קשה. אז ראינו גם את הגבייה.
- בואו נלך רגע לעמוד 24, נראה את ההתפלגות של החובות. פה אנחנו רואים את ה-63 מיליון שקל שראינו גם בדף הקודם. ש-20 מיליון שקל זה חייבים בארנונה למגורים, ואחרים כ-45 מיליון שקל. פחות או יותר 30% מגורים, 70% לא מגורים. ויש גם חייבים אחרים שכרגע לא נדון בהם. אבל כן נראה את החובות המסופקים. החובות המסופקים, בשורה 4 כאן. 128 מיליון שקל. סליחה, 19 מיליון שקל הם חובות טובים, ממגורים. 45 מיליון שקל הם חובות טובים שאינם ממגורים. 63 מיליון שקל הם חובות מסופקים. סך הכל החובות, כולל חובות מסופקים, 128 מיליון שקל. זאת אומרת כחצי מחובות הארנונה מוגדרים כחובות בעייתיים.
- רוחה תורג'מן:** שזה בעייתי מאוד. זה נתון בעייתי. 50% זה אחוז מאוד גבוה.
- אסף אפרים:** עכשיו אלה שנמצאים בתביעות, שמחכים להחלטות של בתי משפט. אסור לנו לגעת בזה. אנחנו לא יכולים לבצע פעולות אכיפה. אלו עסקים מתים, לצורך העניין. או חובות של אנשים שלא קיימים יותר. אם זה במגורים. בעסקים אלו בקשות של פשיטת רגל, כונס נכסים, שאנחנו חלק מהמשלמים הגדולים. שיש עוד הרבה. אז אנחנו מחכים להחלטות של בית משפט.
- אלון מררי:** יש אפשרות אגב גם ... אבל אני לא חושב שזה נכון לעשות את זה.
- אסף אפרים:** ... לקבל אפילו 30,000 שקל,
- אלון מררי:** זה לשדר למי. ששילם..
- רוחה תורג'מן:** לא, אבל אני חושבת שלנו, כתברי מועצה, חשוב להסתכל על הנתון הזה ולהבין אותו רגע לעומק, כי יש לנו בכלל בעיה עם בתי עסק. כי יבנה היא לא עיר שמעודדת עסקים. היא לא עיר שמביאה אליה עוד בתי עסק. וחדשות לבקרים נסגרים פה בתי עסק. וזאת למעשה תמונה שמציגה את המציאות העגומה הזאת בצורה נוספת, בדרך נוספת.
- ליאור כהן:** תמיד תסתכל בפרספקטיבה שאתה לא נמצא לבד. תסתכל גם מה קורה

בערים אחרות. הנתון הזה, ביחס לערים אחרות, הוא מצוין.

- רוחה תורג'מן:** לא מעניין.
- ליאור כהן:** בטח שזה מעניין.
- רוחה תורג'מן:** לא, אני לא מקבלת את זה. אנחנו צריכים להיות ביחס לעצמנו.
- ליאור כהן:** אנחנו לא ... לעצמנו.
- יהודה דנינו:** החובות מסופקים יש לנו ניתוח מה מעסקים -
- אסף אפרים:** כן, אבל זה לא מופיע בדוח.
- רוחה תורג'מן:** כמה שנים אחורה אתה לוקח? ...
- ליאור כהן:** ... 76 שנים. מאז שיבנה קיימת, 76 שנים, עד היום, 128 מיליון שקלים, כי לא מוחקים חובות. זה נתון מצוין.
- רוחה תורג'מן:** אני לא יודעת. גם איך אתה יודע מה הנתונים בערים אחרות?
- ליאור כהן:** אני יודע, כי אני מטפל בערים אחרות. אני רואה -
- רוחה תורג'מן:** בממוצע זה 850.
- אלון מררי:** עיריית יבנה ביצעה חיובי ארנונה בשנה כ-240 מיליון שקל. אז אם החייבים, אני לא ממעיט, אבל אם יש לי חובות בסך הכל של 128 מיליון שקל, הם מייצגים חצי שנה, ואנחנו מדברים על חובות שהם -
- ליאור כהן:** 76 שנים.
- אלון מררי:** מאז ומעולם. לא אומר לך לזה שיש חייבים, אבל בפרופורציות הנכונות.
- ענבל בועז:** ראו מזה פעם משהו? ראו מזה באמת פעם משהו מהחובות האלה או שזה משהו שנגרר -
- רוחה תורג'מן:** חוב מלפני 75 שנה, אין טעם בכלל שהוא קיים. אני לא יודעת,
- דוד שטרית:** אי אפשר למחוק. אי אפשר למחוק, זו הבעיה.
- רוחה תורג'מן:** לא חל על זה איזה חוק התיישנות?
- אסף אפרים:** במגורים, יש כללים למחיקה. אם הוא בעל נכס, אני לא יכול למחוק, כי

הוא בעל הנכס. אני צריך למכור את הנכס. עכשיו, אין הרבה רשויות, אני מודה, אני גם מכרתי, כשמכרתי בתים. לפעמים זה עוזר לבעל הנכס, להגיד לו 'תשמע, אתה טובע בחובות'. אבל הם מחכים. או לפשרות או לדברים כאלה. וגם ראש רשות לא רוצה לזרוק מישהו מבית.

רוחה תורג'מן: נכון.

אסף אפרים: אני יכול להבין את העניין הזה. זה מגורים. עסקים, עסק מת. הוא בע"מ. אני לא יכול לפעול כנגד נכס כלשהו, כשהבעלים או החברה כבר לא קיימת יותר. ואז זה עובר לערכאה משפטית. וערכאה משפטית מתנהלת כמו שהיא מתנהלת.

רוחה תורג'מן: לא, אבל ערכאה משפטית לא מתנהלת 75 שנה.

אסף אפרים: היא לא מתנהלת 75 שנה. אבל היא גם לא נותנת לך החלטה, גם לא של 15 שנה. 15 שנה זה גם יכול להיות. תחשבי שאיזשהו מפעל תעשייתי, שמספיק שהוא לא שילם, סתם דוגמה, חצי שנה סוף הקיום שלו, וזה יצר איזה חוב של 250,000 שקל. תכפילי את זה בריביות, ואנחנו הגשנו בקשה בהוצאה לפועל, שמגדיל את הריביות. זה גורם לך לנסיקה של חובות כשבתכל'ס, במציאות שלהם הם פרוטות. אבל אין יותר כסף. זה מכביד עלי מבחינה רישומית. בגלל זה מעבירים את זה לחובות מסופקים. כדי להגיד לדוחות, לבודקים שלנו 'חבר'ה, זה כסף שהוא לא אמיתי. הוא פיקציה חשבונאית. אני לא יכול ...

רוחה תורג'מן: כן, מקבלת.

אסף אפרים: אז נגיד שמתוך ה-60 ומשהו מיליון שקל של הלא מגורים, אני יכול אולי לקבל מיליון. ממש, ברמה הזאת.

רוחה תורג'מן: זה ממש כאילו כספים אבודים. בעצם.

אסף אפרים: אבל אני לא יכול לסגור את זה. כי גם בית המשפט לא מאפשר לי. כי הוא חייב לקבל החלטה.

ענבל בועז: הוא אומר ששנה שעברה היו 10 מיליון.

אלון מררי: לא, 9 מיליון מהחובות הטובים. ...

אסף אפרים: אתם תראו את זה ברבעון, שאתם תראו שאנחנו תמיד שנה אחרי גובים עוד קצת כסף. אז מ-94, זוכרים שהיה 94%? אנחנו רואים 97%. לשוטף. אבל החובות עבר לא גדלים יותר מדי. כי עדיין הבן אדם שלא שילם, הוא לא משלם לי.

ליאור כהן: קצב הגבייה יותר גבוה מקצב התביעות.

אסף אפרים: בגדול כן, אבל הוא לא אפקטיבי.

מה קורה כשאדם נפטר? החוב הזה לא נמחק?

רוחה תורג'מן:

אלון מררי: החוב, אם יש נכס, החוב עובר ליורשים. זה היה לגבי הנושא של הארנונה. בואו אולי נעבור לעמוד 31, אפשר לראות שם נתונים סטטיסטיים. נתונים על התפלגות ההכנסות מארנונה. כמעט 60% מההכנסות של העירייה הן הכנסות עצמיות. 40% הן הכנסות ממשלתיות.

רוחה תורג'מן: מה זה עיקר? 50 ו?

אלון מררי: ארנונה ראינו שזה 260 -

רוחה תורג'מן: לא בכסף, באחוזים. 59% זה ארנונה?

אלון מררי: היתר זה זניח. הכנסות ממשלתיות, שזה בעיקר הכנסות ממשד החינוך, ממשד הרווחה, קצת ממשרדים נוספים, מהוות 39% מהכנסות העירייה. זאת אומרת חלוקת ההכנסות היא 60% עצמיות, 40% ממשלתיות.

ליאור כהן: זה נתון מצוין, אגב.

אלון מררי: זה נתון טוב מאוד. כי הוא אומר שאתה פחות נשען על המדינה.

רוחה תורג'מן: זה אנחנו עדיין ב-2022.

אלון מררי: נכון. בואו נרד רגע אחד לדף הבא. ההתפלגות אומרת ככה: 43% מההוצאות הן מוצאות לטובת שכר. והיתרה הן לטובת פעולות של העירייה. הואיל ויבנה מעסיקה גם בתי ספר על יסודיים, ברשויות מקומיות יש שוני. יש רשויות שאין בהם תיכונים, אז אחוזי השכר נמוכים, כי מישוהו אחר עושה את התיכון. בעיריית יבנה יש תיכונים, אז 43% כולל כסף לתיכונים, זה בהחלט אחוז סביר לגמרי. זה לגבי הניתוח של ההכנסות וההוצאות של התקציב. אני יכול להמשיך ולתת להם עוד. אבל אני חושב שבסך הכל עברנו על הדברים החשובים. ראינו שמצב העירייה הוא מצב תקין. התקציב לשנת 2022 הסתיים בעודף של 3 מיליון שקל, אחרי ש-4 מיליון שקל שמו אותם בחיסכון. ראינו שכל כספי הפיתוח, שמסתכמים בכ-150 מיליון שקל נמצאים בבנק. ראינו שכמעט אין הלוואות. ראינו שאחוזי הגבייה בארנונה גבוהים. וגם ראינו שיש לנו קצת חובות מסופקים, שקיימים בעירייה. זהו, זו תמצית הדוח הכספי לשנת 2022. דוח מבוקר שכבר נחתם על ידי רואה חשבון,

אסף אפרים: ומשרד הפנים קיבל אותו.

אלון מררי: משרד הפנים, נכון.

ליאור כהן: זה כבר היה מזמן, כן?

אסף אפרים: כן, כבר קיבלנו. אתם רואים את החתימה. נעבור לדוח רבעוני?

כ.

אלון מררי:

2. דוח כספי רבעון 4 שנת 2023.

אלון מררי: שנת 2023 היתה שנה שונה בתכלית משנת 2022. מהרבה בחינות. קודם כל יש מלחמה, התחילה ב-2023 ועשתה בלגן גדול. גם בהוצאות, כל מיני הוצאות שהתווספו, למרות שיבנה רחוקה, אבל עדיין.

רוחה תורג'מן: והוא גם החלה בסוף השנה. באמצע אוקטובר.

אלון מררי: שלושה חודשים. וזה גרם לאנשים שפתאום אולי משלמים פחות. מצב קשה. אז צריך לשמור. זה עשה בלגן ברשויות המקומיות. המדינה קצת עזרה,

אסף אפרים: במה עזרה? למי עזרה? לאיזה רשויות עזרה?

אלון מררי: לא קיבלתם איזה כמה מאות אלפי שקלים?

אסף אפרים: מאות אלפי שקלים?

ליאור כהן: אמרו ... מהקרן לפיתוח.

אלון מררי: מענק חירום קטן.

אסף אפרים: מ-500,000,000 שקל לקבל 370,000, זה נראה לי לעג לרש.

אלון מררי: אני עובד גם עם הרשויות בפריפריה. אז גם בדרום וגם בצפון. אז יש פטור מארנונה, כי תושבים התפנו. אז הממשלה משלמת במקום זה. ויש גם קצת מענקי חירום שנותנים. לא יפה להגיד את זה, אבל רשויות שנמצאות בקו החזית, הבחינה הכספית ...

רוחה תורג'מן: אנחנו לא תודה לאל, לא נמצאים בקו חזית. ... (מדברים ביחד)

אלון מררי: אבל זו לא הבעיה היחידה. שנת 2023 לא המלחמה היתה כל כך קשה פה בתקציב. שנת 2023 היתה קשה בגלל הסכמי שכר במגזר הציבורי. והנה עלויות שכר שנובעות מעדכון שכר מינימום. והעלויות הן גבוהות מאוד. עיריית יבנה, לדעתי התוספות שנבעו כתוצאה מהסכמי השכר ועדכון שכר מינימום עלו על 20 מיליון שקל. אגב, רק להשכלה. הוצאות השכר של עיריית יבנה הם כ-230 מיליון שקל. אם אני אומר לכם 20 מיליון, זה באמת 10% שצריך עכשיו למצוא מאיפה מביאים. זה לא דבר קל. ויחד עם זאת, שנת 2023 הסתיימה באיזון. תרד רגע למטה.

יהודה זנינו: מה עם 20 מיליון ב-2023?

אלון מררי: למעלה מ-20 מיליון שקל.

ועל זה אין שיפוי.

יהודה דנינו:

היה שיפוי חלקי, מעט מאוד.

אסף אפרים:

אלון מררי: היה שיפוי חלקי ממשרד החינוך. קצת משרד הרווחה. את הרוב הרשות סופגת. בטח על החלק המוניציפאלי. סך הכל העירייה, פה אתם רואים את הנתונים שנכונים לרבעון. יש לי את הנתונים העוד יותר מעודכנים, את הדוח השנתי שכבר נמצא. כ-450,000 שקל דווקא עודף. אבל אין משמעות, לא ל-150 הפסד ולא ל-450 עודף, כשמדובר על תקציב של 500 מיליון. איזון. לא היה איזשהו שינוי. אגב, את התקציב של ה-505 מיליון שקל, אם אתם זוכרים,

רשמתי את העדכון.

אסף אפרים:

אלון מררי: עדכנו את התקציב. לכן גם הפער בין תקציב לבין ביצוע הוא לא בשמים. 2.6 מיליון שקל, מתוך 500 מיליון זה חצי אחוז. זה כסף קטן.

מה זה 2.6? הוצאות של מה?

ליאור כהן:

אלון מררי: סליחה? לא, אמרתי שההוצאות הסתכמו ב-508. התקציב הוא 505. הסטייה 2.7 מיליון שקל, ביחס לתקציב זה חצי אחוז, זה כסף קטן. זאת אומרת שנת 2023 הסתיימה בתקציב הרגיל באיזון. למרות שאני רוצה להגיד שבאמצע שנה או באזור ספטמבר ראינו שהמצב לא טוב מבחינת הוצאות השכר שכבר נפלו על העירייה, וזה הכניס את כל המערכת למתח. אבל בסופה של שנה, העירייה סיימה באיזון.

למרות המלחמה.

ענבל בועז:

רוחה תורג'מן: לפני רגע השורה התחתונה, הרי את הדוח הזה הצגתם לנו בישיבה הראשונה של מועצת העיר נכון?

נכון.

אלון מררי:

זה דוח מתוקן כבר, של אותו דוח.

רוחה תורג'מן:

וגם לא סופי.

ליאור כהן:

רוחה תורג'מן: הדוח הזה הוצג, ולי זה לא מסתדר, שהציגו את הדוח הזה שלוש פעמים. ביקשו אישור של מליאת המועצה, שלוש פעמים על אותו רבעון.

אנחנו חייבים ... הדוחות של העירייה,

אלון מררי:

לא, היא מדברת על מה שהוצג. מה הוצג לה, מה ההבדל.

אסף אפרים:

אני לא מצליחה, זו באמת שאלת תם, בלי חס וחלילה לפגוע באף אחד.

רוחה תורג'מן:

אני לא מצליחה להבין למה אנחנו מקבלים שלושה דוחות על אותו רבעון, שהם שונים מבחינת התמהיל שלהם.

אלון מררי: לא, אז תראי. יש תקציב מקורי, שמאושר בכל שנה ושנה. מכיוון שהשינויים התקציביים בשנת 2023 היו מהותיים, נדמה לי שהתקציב היה כ-450 מיליון שקל. והתקציב הסופי הוא 505 מיליון שקל. זאת אומרת יש שינויים מהותיים. לכן עודכן התקציב בקריאת העירייה הראשונה ולכן גם הסטיות לא מייצגות. כי בעצם אנחנו עשינו עדכון לתקציב לשנת 2023. לכן את רואה שהביצוע והתקציב הם פחות או יותר דומים. עכשיו, זה שמביאים את זה פעמיים או שלוש לדיון, בסדר.

רוחה תורג'מן: זה משהו שהוא שגרתי?

אלון מררי: אני אגיד לך דבר. אמרו לי שזו ועדת כספים הראשונה. אז אני גם התחלתי עם מושגי יסוד קצת.

רוחה תורג'מן: לא, שזה מעולה, זה מאוד עוזר.

אלון מררי: גם התחלתי עם מושגי יסוד. וגם זה חומר לדבר עליו.

רוחה תורג'מן: לא, אבל אני גם רוצה להיות יותר ספציפית. למשל בישיבת המליאה הראשונה דיברנו על איזושהי הלוואה שניתנה למתנ"סים של 2.5 מיליון שקלים.

אסף אפרים: 2 מיליון. ועדיין לא ניתנה.

רוחה תורג'מן: לא משנה. ופה היא לא מופיעה.

אסף אפרים: לא, פה היא נרשמה כבר. היא מופיעה.

רוחה תורג'מן: איפה?

אסף אפרים: בתוך ההוצאות.

ענבל בועז: היא נרשמה ולא ניתנה עדיין?

אסף אפרים: לא, כי משרד הפנים אישר לנו עקרונית אבל לא אישר בחתימה.

אלון מררי: מה שקרה בעדכון תקציב העירייה זה שהסברנו שהמלחמה, ... הוא צריך להגדיל את ההשתתפות למתנ"ס, והוחלט על הגדלת התקציב ב-2 או 2.5?

אסף אפרים: ב-2.

רוחה תורג'מן: זה הוצג כהלוואה. זה לא הוצג כלהגדיל את התקציב.

- אסף אפרים:** כן, כן, למה? כי אני לא יכול לתת לו כמענק תמיכה. לו זה הלוואה, אבל לי מבחינתי זו הוצאה.
- רוחה תורג'מן:** הוצאה, אוקיי.
- אלון מררי:** מה שדובר זה שה-2 מיליון שקל האלה יקוזזו להם מתוך התמיכות בשנים הבאות.
- אסף אפרים:** או שהם יביאו לנו כסף.
- רוחה תורג'מן:** וזה מופיע פה בתוך זה? לא הצלחתי למצוא את זה.
- אסף אפרים:** לא, זו הוצאה שלנו.
- אלון מררי:** בהוצאות הכלליות של העירייה יש סעיף של מתנ"ס. הוא אחד מהסעיפים. את רואה פה רק, תעלה שנייה למעלה, -
- רוחה תורג'מן:** אני לא מצאתי את הסעיף. אני חיפשתי אותו ממש. התאמצתי אפילו למצוא אותו. אפילו הדפסתי את הקודם.
- אלון מררי:** אז בואו, תנו לי שנייה אחת לעשות לכם קצת סדר. ככה, הוצאות בתקציב מתחלקות כדלקמן. זה החלק שלכם. 218 מיליון שקל, שכר ופעולות. זה החלק של הרווחה, 57 מיליון שקל שכר ופעולות. וכאן החלק של המוניציפאלי. שהתקציב שלו 197 מיליון שקל. 71 זה הוצאות שכר ו-126 מיליון שקל זה ... בתוך הפעולות הכלליות האלה מה יש? יש את כל הפעולות שמבצעת העירייה שהן לא לטובת מערכת החינוך או מערכת הרווחה. זה אומר ניקיון ושמירה והנדסה וחשמל ומים ומתנ"ס, כל ההוצאות שיש לעירייה בעצם, שהן לא חינוך ולא רווחה.
- רוחה תורג'מן:** רגע, רגע, עוד שאלה. אז איך יכול להיות שהסכום ברבעון ובשנתי הוא אותו סכום? זה רבעון רביעי. נו, אז איך זה יכול להיות שזה אותו סכום? 197 -
- אסף אפרים:** לא, זה התקציב יחסי לתקופה. וזה הביצוע המצטבר לסוף שנה. 12 חודשים,
- אלון מררי:** אחרי שעדכנו את התקציב ל-197, אז הוא מתאים לביצוע, פחות או יותר.
- רוחה תורג'מן:** אוקיי. הבן שלי עכשיו בשנה ראשונה בראיית חשבון וכלכלה. המצב שלי ישתפר, אני מבטיחה לך.
- ענבל בועז:** קודם כל השאלות האלה סופר לגיטימיות.

אסף אפרים:	תגידי לו שיעזוב כל עוד הוא יכול.
רוחה תורג'מן:	לא, זה לא התחום שלי. ...
אלון מררי:	שיהיה לו בהצלחה. איפה הוא הולך ללמוד?
רוחה תורג'מן:	הוא לומד כבר. בבר אילן.
אלון מררי:	מאקרו, מיקרו?
ענבל בועז:	אגב, זה ממש טוב ששתי העמודות האלה זהות. זה מצוין.
רוחה תורג'מן:	כן, עוד פעם. אבל לא הבנתי. זה היה נראה לי רבעון,
יהודה דנינו:	כנשוי צעיר הייתי עושה את זה עם אשתי.
רוחה תורג'מן:	מה?
יהודה דנינו:	היא למדה ראיית חשבון, אז הייתי גם כן איתה, מאקרו, מיקרו, הייתי עושה לה את העבודות. היא הוציאה את התעודה, אני עשיתי את העבודה.
רוחה תורג'מן:	אתה צריך לשאול שאלות חכמות עכשיו.
אלון מררי:	יש בתים שגם הבעל וגם האישה הם רואי חשבון. זה נראה לי שעמום אדיר.
ענבל בועז:	אבל לפחות יש פלוס בחשבון.
רוחה תורג'מן:	אני מעצבת פנים.
יהודה דנינו:	אגב, השאלות הם מהניסיון. לא מהלימוד.
אלון מררי:	חברים, אני חושב שניפחתי לכם את השכל. הסברתי לכם,
ענבל בועז:	תודה רבה לך.
אלון מררי:	את הדוח הרבעוני. וכל שאלה שיש לכם, מתי שתצאו, אני לרשותכם. בסדר?
רוחה תורג'מן:	תודה.
ליאור כהן:	תודה רבה.

3. צו ארנונה לשנת 2024.

4. צו ארנונה לשנת 2025.

ליאור כהן: אנחנו נעבור לצו הארנונה. נעבור על העדכונים. כי צו הארנונה בגדול הוא לא משתנה.

אסף אפרים: צו הארנונה יש לו כמה, קודם כל יש את העדכון של ה-2.68%. הטייס האוטומטי. אני מודה, אני הייתי מעדיף יותר. אבל זה משהו אחר. בואו נגיד ש-2025, כשיבוא לדיון, גם לאישור, גם כבר יש עלייה של 5.29%. זאת אומרת בשנת 2024 העלנו ב-2.68%. את אותה עלייה הזאת. ואת 2025 נעלה ב-5.29%.

ענבל בועז: עוד פעם, מהתחלה, סליחה. תחזור על זה.

אסף אפרים: שנה ראשונה, שנת 2024 הטייס האוטומטי הוא 2.68%. זאת אמרת השקל, סתם ניקח דוגמה, שקל של עלות ארנונה מקבל 2.68%, עוד שתי אגורות וזה. אותו שקל ושתי אגורות 68 מקבל לשנת 2025 5.29%. כבר מראש אתם תדעו. אלה הטייסים האוטומטיים.

ליאור כהן: על ה-2.68, לא על כל השקל. ה-5% זה על ה-2.68.

אסף אפרים: לא, על השקל.

אלון מורי: אסף, אתה צריך אותי?

אסף אפרים: לא, סליחה. משוחרר.

(מדברים על עניינים פרטיים)

***** מר אלון מורי יוצא מהישיבה *****

אסף אפרים: בכל אופן, זה המצב. לשנת 2024 כן אנחנו נותנים תוספות של סיווגים שלא היו קיימים, אבל הם קיימים ובהמשך יהיו קיימים אצלנו.

דוד שטרית: יותר התאמות.

אסף אפרים: בעיקר התאמות למצב שיהיה. כמו למשל מחסן יותר מקומה אחת. זה בעיקר גם לרוב זה תעשייה, מסחר וכדומה. יותר מאשר מגורים. מה שכן, פה למשל בריכות שחייה מגורים,

רוחה תורג'מן: רגע, למה דילגת?

אסף אפרים: לא, מחסן, מוקד טלפוני,

- רוחה תורג'מן:** מה הסיפור הזה של מוקד טלפוני?
- אסף אפרים:** אם יבוא מישהו שירצה לבנות מרכז מוקד טלפוני, אין לנו אותו בסיווג הזה.
- רוחה תורג'מן:** אז למה צריך את הסיווג הזה? הוא לא קיים בשום עירייה. בדקתי את זה בכל העיריות.
- ליאור כהן:** אני אסביר, אני אסביר. מוקד טלפוני היום, אם הוא בא, הוא אמור לשלם ארנונה של עסק רגיל. של 110 שקלים. פה מוזילים, על מנת למשוך לכאן מוקדים טלפוניים. ועושים הנחה -78 שקלים, נכון? 78 שקלים במקום 110 שקלים, כדי למשוך מוקדים טלפוניים.
- רוחה תורג'מן:** אז אני רוצה לדבר על זה, ליאור. אני אגיד למה.
- ליאור כהן:** כי זה אמרנו. בסוף אתה מביא לפה תעסוקה.
- רוחה תורג'מן:** אני אגיד לך. עוד פעם, אני מדברת מהכאבים שלי. בסדר? לי היה עסק בתל אביב 20 שנה. רציתי להעביר אותו ליבנה. בסדר? לפני שלוש שנים. הגעתי ליבנה, היה לי 120 מטר בתל אביב, על הרחוב, עם חזית לרחוב, עם לא יודעת מה. שילמתי 9,000 שקל שכירות. באתי ליבנה, ביררתי פה, ומלא מקומות ריקים.
- אסף אפרים:** שכירות או ארנונה?
- רוחה תורג'מן:** שכירות, שכירות. עזוב רגע ארנונה. ארנונה של תל אביב זו ארנונה של תל אביב. אגב, ביבנה לא פחות. הגעתי פה לנאות שמיר.
- ליאור כהן:** ביבנה הרבה פחות מתל אביב.
- רוחה תורג'מן:** לא, לא, עזוב. עזוב.
- ליאור כהן:** ארנונה?
- רוחה תורג'מן:** תל אביב, דרום תל אביב ויבנה אותו דבר. נכס של 30 מטר, מעטפת, 30 מטר, 10,000 שקל.
- ליאור כהן:** שכירות את מדברת.
- רוחה תורג'מן:** שכירות. אני מדברת איתך על הפערים. רק לדוגמה בין תל אביב ליבנה. זאת אומרת שכבר אין איזשהו אינסנטיב לשום בעל עסק. בסוף שכרתי משרדים,
- אסף אפרים:** למה? אבל אם אני מוריד לך את הארנונה זה כן ישנה.

רוחה תורג'מן: לא, אינסנטיב צריך להיות בכמה מישורים. הוא צריך להיות בטח ובטח בארנונה ולכל העסקים. כי היום יש לנו פה בעיה שפיצרות נסגרות וגלידריות נסגרות.

ליאור כהן: נפתחות גם. נפתחות בכמויות.

רוחה תורג'מן: רגע, שנייה, שנייה. תלך ... שלהם.

ליאור כהן: תראה מה ... (מדברים ביחד)

אסף אפרים: אני אחר כך אסביר לכם היתכנות כלכלית, היתכנות עסקית, מה החשיבה של עיר. ומה את בונה. אבל תסיימי רגע. אני אסביר למה -

רוחה תורג'מן: אני רוצה רגע להבהיר את הנקודה שלי. בסוף לנו כעיר צריך להיות חשוב לעודד עסקים להגיע לכאן. גם כי זה נותן שירות וזה משפר את איכות החיים של התושבים שלי. וגם זה מכניס לי ארנונה. רגע, לא, זה לא מה שאנחנו עושים. כי אם אני עכשיו מסתכלת על כל משרד אחר, הסתכלתי לעורכי דין, לסוכני ביטוח, מה שלא רשמתי לי, ממש נקודות, הם משלמים הרבה יותר מאותו מוקד טלפוני. מי זה המוקד הטלפוני הזה שאני צריכה לתת לו 78 שקלים ולכל העסקים המדהימים שיש פה, שאני צריכה לשמר אותם, אני נותנת פי שניים.

ליאור כהן: אז בואי אני אתייחס שנייה. לפני שאסף יתייחס, תסלח לי רגע. ביבנה עסק, אשתי היה לה משרד בראשון, העבירה אותו ליבנה. הארנונה שהיא משלמת ביבנה היא שליש מהארנונה שהיא שילמה בראשון. שליש.

רוחה תורג'מן: מצוין.

ליאור כהן: יפה. עכשיו, מוקד טלפוני, המשמעות של מוקד טלפוני, זה קודם כל זה הרבה תעסוקה. להביא תעסוקה לתושבים. בסוף אני צריך לשרת את התושבים. בבית שמש לדוגמה, אני עובד עם עיריית בית שמש, הם עושים שם, סובבו שם איך להביא שהתושבים שלהם, כי אחוז האבטלה שם, מסיבות כאלה ואחרות הם לא רוצים שהוא יגדל, איך אותם עובדים יכולים להעסיק מוקד טלפוני. הם יכולים להביא תעסוקה להרבה מאוד סטודנטים, להרבה מאוד חיילים, להרבה מאוד עובדים. אחד.

רוחה תורג'מן: אז למה הם? באיזה מוקד טלפוני? כמה שטח? כמה מטרז'?

ליאור כהן: לא, את בבסיס, את בבסיס, שנייה.

אסף אפרים: ככל שיותר יעבירו -

ליאור כהן: שנייה, בדיוק. בבסיס -

רוחה תורג'מן: לא, זה לא נכון.

אסף אפרים: אני נותן לו הנחה על בסיס זה ... אני מבחינתי כרגע אין קול-סנטר ביבנה. המתחרה שלו זה רחובות ואשדוד. למה? כי יש אוכלוסיה. הן רשויות גדולות, וגם אוכלוסיה שלרוב, סליחה, בלי שהוא אמר בית שמש, אבל אני יכול להגיד, זו אוכלוסיה שרוצה לעבוד שמונה עד שלוש. כי הם שומרי מסורת, דתיים, חרדיים, מגזר שיש לו את התנאים שלו. והם בונים במיוחד, קול סנטר מיוחד לאוכלוסייה הזאת. וזה מה שבסך הכל באו להגיד. יש לנו כאן ביבנה שני אתרים של רכבות, שבהם אפשר לבוא ולהגיע מאשדוד, מרחובות, ולפתוח פה איזשהו עסק. במה אנחנו מתחרים?

רוחה תורג'מן: זה נורא ספציפי. זה מאוד מוזר.

אסף אפרים: זו הדרישה של היום. (מדברים ביחד)

רוחה תורג'מן: אין סעיף כזה בצו הארנונה.

ליאור כהן: רגע, בואי אני אספר לך עוד משהו. ביבנה, לפני שנים –

אסף אפרים: אני אגיד לך משהו. באשדוד, רוב האנשים שעובדים בקול סנטר מקבלים הנחה בארנונה מגורים.

ליאור כהן: באים מבחוץ.

אסף אפרים: עזבי, אני אומר לך את זה,

רוחה תורג'מן: אבל מה זה משנה? פה אתה נותן לבעל העסק.

אסף אפרים: הרשות באה ואומרת 'אני נותנת יותר הנחות למגורים. אבל העסקים, כשהאנשים האלה עובדים בתעסוקה, אני מעדיפה שהעסק יוכל לשלם את עצמו'. עוד פעם, בהיתכנות הכלכלית זה עובד. הבן שלך עוד יעשה את זה,

רוחה תורג'מן: בעזרת השם.

אסף אפרים: בעזרת השם. זה לא כסף. ניתוח של לבוא ולהגיד מה טוב לרשות, בסופו של דבר, כמו שאמר ליאור, זו תעסוקה. לבוא ולהגיד, זאת העסקה, גם חיצונית.

רוחה תורג'מן: אנחנו רוצים להביא תעסוקה. אבל בסוף אני מביאה תעסוקה שמשלמים גרושים למי שעובד בתעסוקה הזאת. זה מושך אלי אוכלוסייה מוחלשת,

ליאור כהן: למה?

רוחה תורג'מן: ככה.

אסף אפרים: לא, אני כרשות לא יכול לבוא ולבחור את מי להעסיק. אני יכול לבוא ולדאוג שהמעסיק הפוטנציאלי יכול לבוא ולהגיד 'ביבנה שווה ליי'. זה הדבר היחיד שאני יכול לדאוג לו,

ואני דואג לו בשני דברים. אחד זה אזורים, אזורי תעשייה נגישים, מה שנקרא. והנחות בארנונה. אני אגיד לך דוגמה של איפה שמקום של הילדות שלי, יוקנעם, סימון אלפסי,

רוחה תורג'מן: יש לי חיבה יתרה ליוקנעם. אחר כך אני אספר לך.

אסף אפרים: ... אותו. סימון אלפסי, על מנת להפוך את יוקנעם מעיריית עולים, מעיריית פיתוח, לעיר ההייטק של ישראל בא ואמר 'אני נותן לכל חברת הייטק שתבנה שלוש שנים פטור מארנונה'. לא קיבל אישור של משרד הפנים, לא קיבל כלום. אבל אמר 'אני, כדי לבוא',

רוחה תורג'מן: אני מוכנה לנסות את זה. מוכנה לנסות את זה. לחברות שמושכות לכאן הון אנושי שאני רוצה.

אסף אפרים: אבל סיווג כזה כבר קיים לך פה. את לא יכולה על משהו שקיים, יש לך חברות הייטק. יש לך גם חברות של טכנולוגיה. את לא יכולה לשנות את זה. שם לא היה. אז הוא אמר 'אני יכול'. שטחים ריקים והוא אמר 'אני יכול'. זה גם היה בכפר יונה ניסו לעשות את זה. אבל בגלל שבכפר יונה אמרו בתי מחשוב, בתי מחשוב משרד הפנים אמר 'בתי מחשוב זה בתי תוכנה מבחינתי', אז הוא לא נתן להם את האישור. מה שקורה פה בסופו של דבר אנחנו אומרים תעסוקה. יחד עם מרחבי העבודה שיש פה, הם מתאימים למוקד טלפוני שלא קיים אצלנו. ואני יכול להכניס אותו. ואיך אני אמשוך אותו?

רוחה תורג'מן: אבל יש להם תוכנית כזאת?

אסף אפרים: מבחינת התעשייה, מבחינת מי שהולך לבנות בתעשייה, אני אגיד לו 'תשמע, שווה לך לבנות מוקד טלפוני, כי יש לך ארנונה נמוכה פה'. למבנה עצמו, למה שהייעוד שלו. הוא יכול באותו מבנה, עם המעטפת, להגיד היום 'אני רוצה משרדים'. אז משרד זה תעריף אחר.

ליאור כהן: ומינימום הוצאות.

רוחה תורג'מן: ולמה לא לעשות את זה לחברות של אנרגיה ירוקה? למה לא לעשות את זה לחברות שיכולות -

אסף אפרים: זה עדיין משרד. זה עדיין משרד. אנרגיה ירוקה היא עדיין מחזיקה משרד.

רוחה תורג'מן: היא לא רק משרדים. היא גם משרדים.

אסף אפרים: כמו מה?

רוחה תורג'מן: לא משנה. אתה יכול לתת להם פטור מכופר חנייה.

ליאור כהן: איזה יתרון תעסוקתי זה נותן?

אתה יכול לתת להם כל כך הרבה אינסנטיב

רוחה תורג'מן:

אחרים.

אבל זה כבר שאלה של היטלים ולא צו ארנונה. זה כבר משהו אחר.

אסף אפרים:

בסדר, אז אני אומרת, לי נורא מוזר שזה משהו הוא נורא ספציפי,

רוחה תורג'מן:

למטרה מאוד מאוד ספציפית,

יש לך פה את המהנדס הוותיק ביותר בעיר, שיכול להגיד לך שזה דברים

אסף אפרים:

שקשורים יותר לעלויות שלא קשורות לתעריפי מיסים. אלא יותר להיטלים, לחוקי העזר. לבוא ולתת. אבל זה כבר לא קשור לפה.

תראי, בעבר, יש מה שנקרא גם תעריף בנקים. תעריף בנקים וחברות

ליאור כהן:

פיננסיות. בכל מקום בעיר יבנה, זה לדעתי זה 1,000 שקל למטר, תעריף מטורף. תעריף הכי גבוה שיש בארנונה זה תעריף בנקים וחברות. ביבנה, לפני כמה שנים, נתנו תעריף, כדי למשוך את החברות האלה, לחברות ביטוח הקטינו ... ל-600 שקלים או משהו כזה. לא הגיעה בסוף שום חברה, לצערנו. אבל את החייב לעשות איזשהו צעד,

זאת אומרת שהאינסנטיב לא היה מספיק טוב.

רוחה תורג'מן:

יכול להיות. יכול להיות שלא ... בערים אחרות רודפים אחריהם.

ליאור כהן:

לא, עוד פעם. ... אין מספיק מיתוג ליבנה כמיקום. ברגע שאני אומר פה,

אסף אפרים:

איך שנכנסתי לפה, כשחיים מסינג, אמרתי לו 'תקשיב, יש לך שתי נקודות נגישות. כביש 42 ברכבת, כביש 4 של הרכבת'. אל תדבר איתי על שום דבר חוץ מאשר לבוא ולהגיד 'בואו לעבוד ביבנה'. זה הדבר שצריך לעשות. אבל אתה צריך למשוך מעסיק. המעסיק בסופו של דבר, את יכולה להגיד לי, לתת שקל לארנונה. המעסיק יגיד 'לא משתלם לי, כי אין לי את האוכלוסיה'. אנחנו הולכים להיות עוד שבע שנים, עשר שנים, 130,000 תושבים. אז יהיה לך פוטנציאל תעסוקתי. אני אישית אומר שהילדים עדיין נולדים, גם לאנשים שכבר גרים ביבנה וגם לעוד ה-60,000 שייגיעו. אני אומר, תחשבו רציונאל. האנשים פה יודעים. האוכלוסיה צעירה עדיין.

נגעת בנקודה מאוד נכונה. נגעת בעוד נקודה מאוד נכונה, גובה השכירות

ליאור כהן:

ביבנה. גובה השכירות ביבנה הוא לפעמים יותר גבוה ממקומות אחרים. עכשיו, למה זה קורה? ביקוש והיצע בסוף. ברגע שאין מספיק משרדים, אין היצע. יש ביקוש מטורף.

לא, יש אחלה היצע.

רוחה תורג'מן:

למשרדים? ... אני חיפשתי משרד ארבעה חודשים.

ליאור כהן:

תלוי לאיזה אזור, תלוי מה הייעוד של העסק. תלוי נגישות של העסק.

אסף אפרים:

גם הנראות. הוא צריך שירותים. אנשים שצריכים ללכת את כל הדרך עד הרכבת, לחזור. הוא אומר 'תשמע, וואלה, לא שווה לי'. ויש כאלה, אתה יודע, זה התעשייה. יכול להיות שבאותו זמן שביקשת אמר 'שווה לי לבקש ממך 10,000 שקל'.

ליאור כהן: בטח. זה אחד האתגרים שלנו. בדיוק כמו שאת אומרת. למשוך עסקים, אגב, על זה אנחנו בדיוק עובדים. ותוכנית, בעזרת השם. אבל זה אחד מהתהליכים.

רוחה תורג'מן: התלבשתי על צו הארנונה של אשדוד. כי אמרתי יש לו גם סוציו אקונומי 7, שכנה שלנו.

ליאור כהן: הכי טוב. נראה לך?

אסף אפרים: מי?

ליאור כהן: אשדוד כמה?

רוחה תורג'מן: אשדוד מה הסוציו אקונומי?

ליאור כהן: 4, 5. היא נמוכה.

ענבל בועז: תל אביב, אגב, זו לא דוגמה. כי תל אביב יש להם אולי את הארנונה הכי נמוכה בארץ.

רוחה תורג'מן: לא, בעסקים לא. עסקים זה הכי גבוה.

אסף אפרים: זה לא, זה לא הכי גבוה. אבל בתל אביב יש -

ענבל בועז: תל אביב זו מדינה בפני עצמה. לא סתם קוראים לה מדינת תל אביב.

אסף אפרים: בגלל המדד הפריפריאליות של הערים הוא בהתאם לתל אביב. לא ירושלים. אנחנו מדד פריפריאלי 7. שזה מרחק 7 מ-1. זאת אומרת מ-0. זה מרחק מטורף. כמה זה תל אביב? 29 ק"מ. ואנחנו 7. זה אומר שאנשים רואים את זה.

רוחה תורג'מן: אני רוצה להתייחס לעוד סעיף שתפס לי את העין. ארנונה לאולם שמחות, שראיתי בתוך צו הארנונה שלנו, נמוכה יותר מבתי קולנוע. אנחנו כעיר רוצים להביא לפה בתי קולנוע, אנחנו רוצים להביא לפה שירותים לאזרח. לבית קולנוע באשדוד לוקחים 83 שקלים למ"ר. ביבנה 108 שקלים. אם אני עושה רגע שנייה השוואה. ... לא משנה, אנחנו רוצים לעודד.

ליאור כהן: אבל אין שטח לזה עדיין.

רוחה תורג'מן: יש.

אנחנו הצענו בזמנו במטע ודיברו עם אדרי על

דוד שטרית:

זה ועם כל העולם.

אסף אפרים: הם לא רוצים.

רוחה תורג'מן: יש יזם שרוצה,

דוד שטרית: לא, אף אחד לא רוצה לבוא.

ליאור כהן: ... בית קולנוע. זה תופס ... לקולנוע?

אסף אפרים: אני עוד פעם אומר לך, זה המיתוג של העיר. האם לבוא לבלות ביבנה. הדבר הראשון שאני עשיתי, אני גם אמרתי, ... רק אם זה רעיון שלי. זה לבוא להגיד 'חבר'ה, אל תצאו החוצה. בואו תבזזו את הכסף שלכם אצל המעסיקים',

רוחה תורג'מן: אני מסכימה.

אסף אפרים: תשבו, אבל זה לוקח זמן. גם תהליך וגם יזמים. אומר תשמע, אני לא יכול להביא אנשים שיוצאים לנס ציונה, הם יוצאים לרחובות. למה שיבואו ליבנה? זה קשה.

יהודה דנינו: הארנונה לעסקים זה תלוי אזור? כמו ארנונה למגורים?

אסף אפרים: לא, יש לך, לכל תעריפי הארנונה יש מינימום ומקסימום. אתה יכול לבקש לפי זה.

יהודה דנינו: אבל זה לא ... בשכונה -

אסף אפרים: לא, לא, אין אזורים.

רוחה תורג'מן: עוד משהו שהבחנתי בו, שנגיד בצווי ארנונה של עיריות אחרות יש סעיף שהוא מתייחס ליזמים וקבלנים למשל, על קרוונים שהם מחזיקים, מחסנים שהם מחזיקים, משרדים, שהם משלמים ארנונה מופחתת או מעודכנת לצורך שלהם. ביבנה לא ראיתי את זה.

דוד שטרית: למה?

רוחה תורג'מן: הם משלמים ביבנה?

אסף אפרים: ביבנה משלמים.

דוד שטרית: למה להפחית?

רוחה תורג'מן: לא, אני לא אומרת שצריך. בגלל שאני לא מכירה את הנושא, אז עשיתי

השוואות.

- דוד שטרית:** לא, לא, משלמים. הם משלמים על משרדים.
- רוחה תורג'מן:** הם משלמים לפי משרד, אוקיי.
- אסף אפרים:** יש גם שטחי תפוסה, שטח התארגנות, כל מיני דברים כאלה.
- ליאור כהן:** מרווחים מספיק בשביל לשלם ארנונה.
- ענבל בועז:** ... אפשר יהיה להפחית את הארנונה של ...
- אסף אפרים:** בסופו של דבר המטרה שהם יסיימו את הפרויקט ויצאו. זו המטרה. שיסיימו את הפרויקט ויצאו. אז בגדול זה צו הארנונה עם הסעיפים שלו. לגבי העלאה של התעריפים, זו כבר שאלה ברמה שצריכים להעמיד לראות אם זה שווה.
- ליאור כהן:** צריך לשלם, מה לעשות.
- אסף אפרים:** שאילתה לצורך העניין, אם צריך. תבררו. ושוב, כמו שהראה לכם אלון, אנחנו ניזונים וחיים מהארנונה. תורדי את הארנונה לא בטוח -
- רוחה תורג'מן:** אני מבינה. אבל אתה יודע מה, עוד פעם, בגלל שאני בעלת עסק ובגלל שהחזקתי מקום הרבה מאוד שנים, זה נורא חורה לי שנגיד על מוקד טלפוני אנחנו רוצים לקחת 78 שקלים, אבל אני מחייבת כל משרד אחר פה בעיר ב-213 שקל.
- ליאור כהן:** 110 שקלים.
- ענבל בועז:** זה נותן תעסוקה כמו 50 משרדים.
- רוחה תורג'מן:** איזה שטח יש לך פה לתת לו?
- אסף אפרים:** לא משנה. זה המעסיק והיזם יבנה. לא קשור אלי. זה יזם. אני לא, כעירייה, בא ואומר 'בוא אני אבנה לך מוקד'.
- רוחה תורג'מן:** קול סנטר זה לא בראש?
- אסף אפרים:** אני להיפך, בקול סנטר אני אומר למישהו שבנה מעטפת של 1,000 מטר, אני אגיד לו בוא, שווה לך להפוך את זה למוקד, או איזשהו מתחם של קול סנטר, ותמלא לי. מאשר שיהיו 30 מטר וכל השאר, כל ה-970 פנוי וריק. ואז הוא יבקש ממני הנחה, ויגיד לי 'בוא תראה, המקום עזוב, מקום שבור'. זה בגדול. שוב, זו ראייה, היתכנות. צריך לחשוב 10 שנים קדימה, לא למחר. זו הראייה.
- רוחה תורג'מן:** אם אנחנו נגיד קובעים את התעריף הזה ומחר אנחנו מחליטים, הוועדה

יכולה להחליט שהיא רוצה להעלות אותו?

- אסף אפרים:** להעלות אותו היא לא יכולה ל-2024. ל-2025 את יכולה,
- רוחה תורג'מן:** אז יכולים עוד שנה,
- אסף אפרים:** ורק שנה הבאה. אבל צריכים לסיים עד ה-30.6 להגשה.
- רוחה תורג'מן:** עכשיו. ואם לא, זה כבר נדחה ל-2026,
- אסף אפרים:** ל-2026, ל-2027.
- ליאור כהן:** קודם כל שנצליח בשנים האלה להביא מוקד טלפוני, ואז עשינו,
- אסף אפרים:** לא, לא רק מוקד טלפוני. לכל השאר, אתה יודע.
- ליאור כהן:** סתם דוגמה. לא, נגיד אם זה אלה שכבר קיימים. אגב, זו החלטה שכבר היתה. רובם הם כבר קיימים, ואתה לא גובה להם בסוף. הוא לוקח 14 מטר ומשלם על 3 מטרים. אז אותו ... לוקחים על מרל"וגים, זה הכי נכון שיש.
- ענבל בועז:** יש הרבה עסקים שהם -
- אסף אפרים:** עוד שאלות, משהו?
- רוחה תורג'מן:** אנחנו עוברים סעיף סעיף? אז כן, אז אני רוצה. רוצה להתייחס גם לעמדת טעינת רכבים, שדיברתם שם על טעינת רכבים בעמדה מקורה מעל 206 שקלים למ"ר, מה שאני לא מצליחה להבין את ההיגיון שאם אנחנו עיר ירוקה, אני בכוונה עושה במירכאות,
- דוד שטרית:** לא בבתים.
- רוחה תורג'מן:** לא משנה, לא משנה. רגע, שנייה.
- דוד שטרית:** לא, מדובר על עמדות הטעינה הציבוריות,
- רוחה תורג'מן:** של חברות, שהחברה תשלם?
- דוד שטרית:** כן. ... (מדברים ביחד)
- ליאור כהן:** חברות שכבר יש להן עמדות, שמעדכנים לו. אז איתם יהיה דיון. אבל מי שיבוא מעתה ואילך, אתה תופס לי חנייה. ... את לא יכולה. שישלם -
- רוחה תורג'מן:** לא, אבל אני אגיד. אני חושבת על זה שאם בן אדם שיש לו רכב חשמלי, אבל אין לו עמדת טעינה בבית, כי תחשבו רגע שיש לנו מצוקת חשמל,

- ליאור כהן:** מה זה משנה? זה לא משנה.
- רוחה תורג'מן:** רגע, רגע, שנייה, שנייה. אני מנסה רגע, תרדו רגע לסוף דעתי.
- אסף אפרים:** שאלת תם.
- רוחה תורג'מן:** כן, באמת שאלת תם. תראו, אני חושבת על בן אדם שיש לו רכב חשמלי, שאין לו עמדת טעינה, כי יש לו עומס חשמל על המערכת של הבניין, יש לנו פה מצוקת חשמל ביבנה. והוא מחליט שהוא קונה רכב חשמלי, אבל הוא מטעין אותו בעמדה כזאת ציבורית. האם, אם החברה משלמת ארנונה גבוהה על השטח הזה שהיא מפעילה, היא לא משיתה את זה -
- אסף אפרים:** היא משיתה, וגם עכשיו היא ...
- ליאור כהן:** תקשיבי, לא יהיה בן אדם, לדעתי, שייקח רכב חשמלי אם אין לו עמדה בבית.
- רוחה תורג'מן:** זה עבודה, וזה בוודאי -
- ליאור כהן:** העבודה מתקינה לך.
- אסף אפרים:** אם זה רכב מיסים, מותר לך עמדה אחת,
- ליאור כהן:** תקשיבי, זה סיוט. מי שאין לו עמדת טעינה בבית, זה סיוט.
- רוחה תורג'מן:** בגלל זה החשיבה צריכה להיות -
- אסף אפרים:** אז להיפך. תחשבי מי שהולך להיות, זה ... חיצוני. הוא לא קשור לעירייה. והבן אדם הזה שעכשיו מחנה את השש, שבע שעות הטענה, הוא תופס לך חנייה, הוא לא משלם לך על זה כחול לבן, כי זו חנייה מסודרת. את מפסידה כסף מזה שנתת לאיזו חברה מתנה.
- רוחה תורג'מן:** קודם כל, זה ארנונה שמושתת על החברה ולא על האזרח.
- יהודה דנינו:** אבל הפתרון למה שהיא אומרת הוא שאלה. אם יש לנו חברה אחת שמספקת, או כמה חברות. ...
- אסף אפרים:** מקור חשמל אני לא יכול להכריח אותו, זה תעריפים. ...
- רוחה תורג'מן:** ששש, חבר'ה, הוא לא יכול לרשום.
- אסף אפרים:** אפשר לנסות לעשות מחירי מקסימום.
- ענבל בועז:** לא, אין את זה במכרז?

לא תמיד. במכרז הזה לא היה. מחירי

אסף אפרים:

מקסימום זה מכירת החשמל?

דוד שטרית: המכרז המקורי היה, היה איזושהו קול קורא שהמדינה יצאה ואנחנו זכינו ב-24 עמדות שהמדינה מממנת 50%. בעצם העירייה היתה צריכה לממן מה-50%. במקום שנשים את העמדות, אגב, הרבה מהרשויות בכלל לא לקחו את זה. אנחנו לקחנו את כל ה-24, יצאנו למכרז שזה שזוכה מממן, אנחנו נותנים לו את ה-50% שלנו, מה שקיבלנו. והוא מממן את ה-50%. אבל אנחנו לא שילמנו שקל על העמדות. ועוד משלם לנו תמלוגים. הוא משלם לנו את זה. עכשיו, המחיר של הטענה זה כמו בדלק. ככל שיהיה פיקוח, יש גם פיקוח. אני מאמין שבאיזושהו שלב -

רוחה תורג'מן: לא, אנחנו צריכים כן לרשום לנו איזושהי הערה, כשיוצאים למכרז מול החברות האלה, שאנחנו חייבים לתת את הדעת על זה שברגע שאנחנו גם משיתים עליהם את הארנונה, אנחנו צריכים לייצר פה ממש תחרות מאוד גדולה, בכדי להשיג את המחיר הכי טוב לתושבים שלנו.

ליאור כהן: בסוף זה כמו תחנות דלק. הרי כל תחנת דלק יהיה לה עמדת טעינה -

דוד שטרית: ... עמדת טעינה, קודם כל את נותנת לו קרקע וחנייה גם. חנייה תפוסה. זו חנייה במקום, דיברת על החניות,

רוחה תורג'מן: כן, כן.

דוד שטרית: בעצם אסור להחנות שם. רק אם אתה טוען. הוא מקבל קרקע בחינם. זה עסק. הוא מוכר שם, אתה יודע,

ליאור כהן: כמו שתחנת דלק.

דוד שטרית: לא יפסידו, והם ירצו להיכנס ויהיה פה ביקוש.

ליאור כהן: גם יורידו את המחירים כי הם ירצו ... ולא אצל אחרים.

רוחה תורג'מן: עוד משהו שלא ראיתי בצו הארנונה ושהיה לי חסר, ואני רוצה לשאול לגבי זה. האם בתי ספר, מוסדות חינוך, גני ילדים, משלמים ארנונה?

דוד שטרית: לא, לא.

רוחה תורג'מן: בכלל. גם לא פרטיים?

אסף אפרים: מוסדות ציבור.

רוחה תורג'מן: מה קורה עם גנים פרטיים?

אסף אפרים: פרטיים זה עסקים. זה עסק.

רוחה תורג'מן: הם משלמים לפי עסק. עכשיו, רגע, אני רוצה להעלות פה עוד סוגיה, שהיא בעיני מאוד מאוד חשובה. יש לנו מצוקה מאוד מאוד גדולה בנושא של חינוך, מאפס עד שלוש. איך אנחנו מייצרים מצב שיש לנו גם הפחתה אולי גם בארנונה, בכדי לעודד עסקים לפתוח גנים של אפס עד שלוש. איך אנחנו עושים דבר כזה? הם משלמים גן פרטי מאפס עד שלוש משלם ארנונה -

אסף אפרים: אבל את מכניסה, גן מאפס עד שלוש נכנס עכשיו למערכת החינוך, את יכולה להעביר את זה למתנ"ס במקרה הזה.

ליאור כהן: הוא מתחרה בעירייה, למעשה. הוא יכול להיות בתמ"ד, בויצ"ו.

רוחה תורג'מן: זאת אומרת שלעירייה יש אינטרס שהוא לא יהיה קיים?

אסף אפרים: לא, אין אינטרס. אנחנו מציעים שירות. הוא יכול ללכת לפרטי. כי פרטי זה פחות תלמידים, מכירה את הגנים. עוד פעם, ההחלטה היא של הפרסונה הפרטית.

ליאור כהן: משלם שם הרבה יותר יקר מאשר הוא ישלם בגן ...

רוחה תורג'מן: יש לו גם אינטרס לייצר יותר מקומות.

ליאור כהן: אז אני אומר. העירייה פותחת -

רוחה תורג'מן: כי כרגע אין. יש לך מצוקה מטורפת. ... עוד מעט יהיו לי נכדים. אני צריכה לדאוג להם.

ליאור כהן: רוחה, תביני מה קורה. קחי דוגמה את בי"ס רבין.

דוד שטרית: כוח אדם.

ליאור כהן: כשאנחנו היינו שם, היו בערך 600 תלמידים. היום זה בסביבות 400. האוכלוסייה, ככל שהשכונה מתגברת, הולכת וגדלה. עוד כמה שנים את תראי הרבה גנים ריקים. שפתאום יעשו בהם איזשהו, ככה זה קורה גם ...

דוד שטרית: נעמ"ת, חודשיים לפני פתיחת שנת הלימודים, החליטה, סגרה את המעון בשכונת נאות שז"ר, אחד המעונות, שני מעונות שם. הודיעה. עכשיו היא לא סגרה כי לא משתלם לה. כי לא היה לה,

ליאור כהן: רישום,

דוד שטרית: לא, לא, עובדים. כוח אדם.

ליאור כהן: אה, כוח אדם.

מטפלות וסייעות ולא הצליחה לעבוד.

דוד שטרית:

- רוחה תורג'מן:** זו סוגיה מאוד רצינית ומאוד כואבת.
- דוד שטרית:** זו הבעיה.
- רוחה תורג'מן:** זו לא הבעיה היחידה.
- דוד שטרית:** זו הבעיה העיקרית.
- יהודה דנינו:** נאות מרגלית יש לנו אותו סיפור.
- רוחה תורג'מן:** ועוד הארה אחת, בא'. שהיא האחרונה, ואני משחררת אותך. ראיתי שיש בצו הארנונה, מצוין שהארנונה תשולם לא יאוחר מה-1.1.
- אסף אפרים:** חוק.
- רוחה תורג'מן:** בסדר. מעולה. אבל בשובר כתוב 15.
- אסף אפרים:** לא, על פי חוק את חייבת לשלם לי את כל הארנונה של כל הנכס בתשלום אחד ב-1.1. של כל שנה.
- רוחה תורג'מן:** לכל השנה?
- אסף אפרים:** לכל השנה. פעם אחת, זה החוק. המדינה אומרת 'אם הרשות רוצה לבוא ולתת אפשרות לשלם תשלומים קבועים של שישה תשלומים קבועים, שזה התלושים, מותר לה'. אבל מה? החוק אומר תשלומים קבועים. זאת אומרת הוראת קבע. שאנשים לא עושים. הגדילו, בא המחוקק ואמר 'קשה שישה תשלומים. מותר לו לעשות 12, לפזר'. מה שכן אתה סופג את הריבית וההצמדה של כל המדדים והכל, ואתה מחויב לשלם את זה בתשלומים קבועים, זאת אומרת הוראת קבע.
- רוחה תורג'מן:** לא, לא דיברתי על התשלומים. אני יודעת שנגיד עיריית חיפה צריכים לשלם מתחילת השנה לכל השנה.
- אסף אפרים:** נכון. כפר שמריהו, סביון וחיפה.
- רוחה תורג'מן:** אני ראיתי חיפה.
- אסף אפרים:** חיפה לא, כולם מחויבים. בחיפה גם אפשר בתשלומים.
- רוחה תורג'מן:** אבל לא, מה שאני אומרת שעל השובר שהעירייה שולחת לי הביתה, רשום תשלום עד ה-15. שזה אגב הגיוני, כי אנשים מקבלים שכר ב-8, ב-10.

לא, כי זה גם הדואר מגיע מתישהו. אני שולח

אסף אפרים:

את זה נגיד ב-28 חודש לפני ועד שזה מגיע, אז זה מגיע -

אז זה לא איזושהי טעות. זה יכול להיות -

רוחה תורג'מן:

לא, לא, 15 זה שרירותי. יכולתי גם להגיד 20. אבל 15,

אסף אפרים:

גם הוראת הקבע זה יורד ב-5.

ליאור כהן:

סיימתי את שאלותי.

רוחה תורג'מן:

תודה רבה. הסתיימה הישיבה.

ליאור כהן:

מר ליאור כהן
יו"ר ועדת הכספים